

ETHEM BARAN • Yarım

ETHEM BARAN 1962'de Yozgat'ta doğdu. İlk ve ortaöğrenimini Yozgat'ta tamamladı. 1983'te Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitim Yönetimi ve Planlaması Bölümünden mezun oldu. Çeşitli dergilerde öykü, deneme ve eleştiri yazıları yayımlandı. İlk öykü kitabı *Sonrası Ayrılık* 1991'de çıktı. Onu 1994'te yayımlanan *Kurutulmuş Gül Mevsimi* izledi. *Dönüşsüz Yolculuklar Kitabı* (2005 Yunus Nadi Öykü Ödülü), *Unuttuğum Bütün Akşamlar* (2005), *Bozkırın Uzak Bahçeleri* (2006), *Evlerimiz Poyraza Bakar* (2009), *Bulut Bulut Üstüne* (2011), *Zira* (2015), *Döngel Dünya* (2020 Sait Faik Hikâye Armağanı), *Güzelliğini Gördükçe Ağlayasım Geliyor* (2021) adlı öykü kitapları ile *Yarım* (2008) ve *Emanet Gölgele Deferi* (2013) adlı romanları vardır.

Doğan Kitap, 2008 (1 baskı)

İletişim Yayınları 3149 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 210

ISBN-13: 978-975-05-3300-6

© 2022 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM

1. Baskı 2022, İstanbul

EDITÖR Duygu Çayırıcıoğlu

KAPAK Suat Aysu

KAPAK RESMİ F. Ece Aysu

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Berkay Üzüm

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44871

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul

Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, Devkaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

ETHEM BARAN

Yarım

Metin'e...

*Saat kaç geçiyor nasıl geçiyor
Biri gelene kadar yoldan kaç geçiyor
Gidince bitirmiş bitsin ne yapalım
Her şey yarım yârim.*

– BEHÇET NECATİGİL, “Oluk”, *Zebra*

İnsanın kendisi yalnızca yarım dır, diğerk yarım sa ifadesidir.

– RALPH WALDO EMERSON, *Şair*

Ben, büyük ve kalabalık bir yere –hatta küçük bir taşra kasabasının تنها lokantasına– girildiğinde, gözlerine dikkat edilmezse fark edilmeyecek özelli ksiz insanlardan biriyim. Gözlerimin de üstünde durulmaya değer pek bir özelliğ i yok. Ama birkaç kiş i –hele önem se diğ im bir arkadaş ım– bana, aydınlık baktığ ımı söyledi.

– SELİM İLERİ, *Yaşarken ve Ö lürken*

Bir kitabın ilk satırlarını okuyor gibiydin. Yeni başladığın bir kitabın. Neyle karşılaşacağını tahmin etmeye çalışsan da bilmiyordun tam olarak. Seni kendine çekiyordu bu yüzden. Sen okudukça var oluyordu bir şeyler; satırlar alt alta dizildikçe sesi gibi yüzü de soğuktan titreyen ırmağa yaklaşıyor, akıntıya kapılıyordun. Her akıntıya kapılanın başına gelenler seni de ele geçiriyordu o an, gerçeklik duygusunu yitiriyordun önce, sonra bütün bunlar gerçekmiş gibi geliyordu birden, yani bir bulup bir kaybediyordun, bir yandan da çıkmak istiyordun dışarı, hatta akıntıyı kontrol etmek istiyordun; öyle olunca da, sözcüklerin arasındaki boşluklar büyüyor, sen oralardan geçip bir de diğer yüzünden okumaya çalışıyordun.

Geldin, burayı gördün. “Yazmalıyım,” dedin kendi kendine. Burada kaybolmamak, belleğindekiyi yitirmemek, sahip olduklarını sımsıkı tutarak onlara yeniden sahip olmak için yazmalıydın. Giderken, seni buraya getiren arabaya binmedin. Göstermelik olduğu besbelli bir saygıyla bekleyen görevliye, zahmet etmemesini, yürüyerek gideceğini söy-

ledin şaşkın bakışlarına fazla aldırmadan. Yalnızca bugün böyle olduğunu, yürümek istediğini, ses tonuna yüklediğin, anında dağılıp havaya karışan uçuculukla, açıklanabilir, anlaşılabilir bir mazeretin olduğunu söylemeden söylemişçesine hissettirdiğini düşünüyordun.

Cezaevi avlusunda, beton zeminin üzerinde ve seni getiren aracın yanında kendini dik bir kayalığın üzerindeki bir ağaçmış gibi hayal ettin bir an. Dik bir kayalık yükseliyordu hayalinin derinlerinde. Gözlerini kapatırsan belleğinde daha iyi canlandırabileceğini biliyordun, yine de kapatmadın. Yer yer küçük ağaççıklar, otlar, yeşillikler fıskırıyordu kayaların arasından. Hafif bir rüzgâr çıkıyordu sonra, ince dallarla yaprak olamamış yaprakçıkların ve adı konmamış otların hışırtıyla titrediklerini, birbirlerine sokulduklarını gözünün önüne getirmeye çalışıyordun. Bu tuhaf düşünce zihninde dolanmaya başladığında, önce, kayalığın dibinden yukarıdaki bir ağaca bakmıştın değil mi? Başta kendini bir ağaç olarak görmemiştin, uzaktan bir ağacı seyretmiştin. Mavi bir gök zaten vardı, bir-iki de bulut kondurmuştu içine. Rüzgâr esip de otlar hışırdamaya, kayalıktan korkunç denebilecek, ürpertici ısıklar gelmeye başladığında dalları titreşen bir ağaç olmuştun ve işte o zaman bir ağaç gibi hissetmiştin kendini. Ağacı –kendini– uzaktan seyretmekten o zaman vazgeçmiştin. Ağaç olduktan sonra kayalığın vahşi görüntüsünün de önemi kalmamıştı; çünkü başlangıcını bilemediğin bir zamandan beri birlikte yaşıyordunuz onunla. Sonra yavaş yavaş kayalığın dışına çevrildi gözlerin; karşıda bir kayalık daha vardı. Kuytu yerlere sinmiş ağaçları, tepelelere doğru tırmanan irili ufaklı çalılıkları, daha ötede, koşturup durmaktan yorgun, toza toprağa belenmiş yüzüyle kıvrılıp uzanmış uyuyan yolu, onun arkasında da büyük bir sır saklar gibi suspus oturan dağları gördün.

Su sesi mi duydun?

Uzun zamandır sesini yakından duymak, akıntısına kapılarak buralardan çekip gitmek istediğin ırmağa doğru yürüdüün. Yalnızca ırmağı görmek değildi düşündüğün; kendini ona göstermek istiyordun aynı zamanda. Buralarda senden bir iz kalsın istiyordun hatta. Şehre ilk geldiğinden beri ve her izne gidiş gelişlerinde otobüsün camından izlediğin bu ırmağın seninle tanışmayı beklediğini biliyordun. Nasılsa gerçekleşecekti bir gün.

İşte yürüyordun. Çağılısını duyuyordun suyun.

Soğuktu.

İki yağmur arasında kalmış bir havanın tam ortasıydın.

Yalnızlığın derinleşirken daha çok üşümeye başlıyorsun. Boğucu bir kimsesizlik kuşatıyor seni. Dağların arkasına atılmış bir taş gibiydin. Kimse bulamayacaktı seni. Terk eden sen olduğun halde terk edilmişlik duygusu...

Senin buralara ait olmadığını bir kez de ırmak çarpıyor yüzüne.

Durup uzun uzun bakıyorsun. Irmak, çayırları yarararak çıkıyor ileriden, bir-iki sarhoş kıvrımla önüne geliyor, bir süre düz gittikten sonra aşağıda kayboluyor birden. Böyle düşünüyorsun; bir canlıdan söz eder gibi... Üşümüş bir yeşillik, yağmur bekleyen çayırlar. Çamura, soğuğa, kimsesizliğe, ruhsuzluğa batmış bir köy ta aşağılarda. Karşında kavaklar ve şehrin dış mahallelerine ait, sanki aşağıdaki köyün buradan kaçarken düşürdüğü ya da o köyden kaçıp ancak buraya kadar gelebilen bir-iki ev...

Biraz daha yaklaştığında gördün ki akan bir şey yoktu. Irmak duruyordu yerli yerinde, bir yere gitmiyordu. Suyun çağılısıydı gidiyormuş gibi yapan.

Ama sen gitmek istiyordun değil mi?

Üstelik benim de gitmek istediğimi düşünüyordun.

Şimdi biraz hızlanacak, şehrin tek caddesindeki –oturabileceğin tek yer olan– Yeşim Pastanesi'nde alacaktın soluğu.

Askere gideceği günü bekleyen (gelince daha iyi bir iş bula-
cak, evlenecek) uzun, ince, dalgın garson dikkatle izleyecek
seni. Sahte bir saygıyla, bomboş pastanede yer gösterecek.
Ağız alışkanlığıyla, "Hocam," diyecek, "ne alırsınız?"

Çayımı yudumlarken sigaramı da yakmış olacaksın çoktan.
Küçük, adres defterini andırır ama daha kalın, cildine he-
veslenip aldığın ajanda benzeri defterini çıkaracaksın. Bütün
bunları ben anlatıyormuşum gibi aktaracaksın. Seni kimse
tanımayacak. Dolayısıyla senin için kolay; okuyanlar beni
eleştirecekler, inandırıcı bulmayanlar olacak; çok sığ bulan-
lar, burun kıvrıranlar, küçümseyenler, hatta kızanlar...

şimdi ıssız caddeye çevir bakışlarımı ve yazıya nasıl başla-
yacağımı düşün...

Her Şey yazmak için masaya oturup kalemi elime almamla baŐladı aŐında. Gerçi yazmasam da her Şey aklımdaydı ve her defasında karlar Őehrine uzundan da uzun yolların sonunda geliyor, burada, geçmeyen haftaları, geçmeyen ayları, geçmeyen yılları geçiriyordum. YaŐamadan yaŐıyordum yani.

Otelin kaloriferleri gündüz yanmıyordu. Bu yüzden, hafta sonları kendimi dışarı atıyor, Yeşim Pastanesi'ne geliyordum. AŐında burası da pek sıcak sayılmazdı ama en azından sıcak çay vardı, kahvaltı etmek istersem sıcak poŐaa. Oturup bir Şeyler okuyabileceğim ve yazabileceğim ılık bir yer. Garsona da aŐıŐtum artık. Benim için önemli bu. O etrafımda dolaŐıp beni izlerken kendimi rahat hissediyordum. Sık sık çay getiriyor ben istemeden. Yalnızlığımı, yabancılığımı, rkekliliğimi bu Őehirde ilk o fark etmiŐ ve bir tek o yardımcı olabilirmiŐ gibi yanıma yaklaŐıp sohbet etmeye alıŐıyor. Benimse aklıma ona sorabileceğim tek bir soru bile gelmiyor. Hakkında, yakında askere gideceği dıŐında hiçbir Şey bilmiyorum.